

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Kemi og Fødevarekvalitet
Sagsnr.: 2014-29-221-02076 / 29979
Den 27. marts 2015
FVM 391

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af Kommissionens forordning 1881/2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte stoffer i fødevarer, for så vidt angår melldrøjer (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om fastsættelse af ny grænseværdi for melldrøjer i korn til humant konsum med undtagelse af ris og majs og om obligatorisk overvågning i medlemsstaterne af forekomsten af melldrøjer og melldrøjealkaloider i korn og kornprodukter. Forslaget vurderes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 14. april 2015. Regeringen kan tilslutte sig forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 14. april 2015.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er tale om gennemførelsesbestemmelser til en allerede gældende retsakt.

Formål og indhold

Forslaget fastsætter som noget nyt en grænseværdi på 500 mg/kg for meldrøjer i korn til humant konsum undtagen majs og ris, hvor meldrøjer ikke forekommer.

Medlemsstaterne og erhvervet skal derudover overvåge indholdet af meldrøjer og meldrøjealkaloider i korn og kornprodukter. Disse resultater skal indberettes til den Europæiske Fødevarereautoritet (EFSA) og bør omfatte begge analyser for at få datasæt, som kan illustrere sammenhængen mellem meldrøjer og meldrøjealkaloiderne.

Meldrøjer er en svampesygdom, som findes i korn, især i rug, som sorte kornlignende legemer (sklerotier) på størrelse med kernerne. Meldrøjerne indeholder svampegiftstoffer/mykotoksiner kaldet meldrøjealkaloider. Indholdet af meldrøjer kan reduceres i kornet ved rensning/sortering. Meldrøjerne går dog let i stykker, hvilket forhindrer en fuldstændig sortering.

Meldrøjer er for nærværende kun reguleret i interventionskorn (korn som opkøbes af EU for at udligne forskelle i kornpriserne) samt korn til foder. Det er hensigten at indsamle data for meldrøjealkaloiderne i korn til humant konsum og fastsætte grænseværdier for disse, når der foreligger et tilstrækkeligt datagrundlag.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af forordning nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser. De danske møller har allerede egenkontrolprocedurer for meldrøjer.

Forslaget vurderes at være en styrkelse af beskyttelsesniveauet i Danmark.

Den Europæiske Fødevarereautoritet (EFSA) har i 2012 risikovurderet meldrøjealkaloider. På basis af denne vurdering har EFSA fastsat en akut reference dosis (ARfD) på 1 µg meldrøjealkaloider/kg kropsvægt per dag samt et tolerabelt dagligt indtag (TDI) på 0,6 µg/kg kropsvægt per dag.

På basis af de tilgængelige data konkluderer EFSA, at der ikke umiddelbart er bekymrende indtag af meldrøjealkaloider. EFSA udtrykker dog en usikkerhed i forhold til, at vores eksponering kan være større grundet indtag af meldrøjealkaloider fra fødevarergrupper, hvor der mangler analyseresultater. Efterfølgende har Tyskland dog fundet et højt indhold af alkaloider i rugbaserede produkter som for eksempel rugbrød. Indtaget af meldrøjealkaloider er højest i lande med et højt indtag af rugbrød og rugprodukter.

DTU Fødevarerinstitutionen vurderer samlet set, at en overholdelse af den foreslåede grænseværdi på 500 mg meldrøjer/kg korn, i langt de fleste tilfælde vil sikre, at den akutte reference dosis for meldrøjealkaloider ikke overskrides i den danske befolkning, og dermed sikre befolkningen mod de forgiftninger som meldrøjealkaloider kan afstedkomme.

I de tilfælde hvor der måtte anvendes korn med en meldrøje koncentration omkring 500 mg meldrøjer/kg til fødevarerbrug og hvor meldrøjerne har et højt indhold af meldrøjealkaloider, kan der ske overskridelser af den akutte reference dosis blandt danske forbrugere. Det vil primært være børn i alderen fra 1-9 år, hvor der er en risiko for overskridelser. Hvis meldrøje koncentrationen i ovenstående eksempel derimod halveres til 250 mg meldrøjer/kg korn, vil størstedelen af overskridelserne i ovenstående eksempel blive bragt ned under den akutte reference dosis.

Tælling af meldrøjer kan ikke bruges til måling på mel og forarbejdede fødevarer. Der er derfor et behov for, at der fastsættes grænseværdier for meldrøjealkaloider i mel, brød og kornbaserede produkter samt have det analytiske beredskab til at foretage sådanne analyser.

Fødevestyrelsen bemærker til dette, at anvendelse af grænseværdien på 500 mg/kg er en direkte videreførelse af den nuværende grænseværdi for interventionskorn, og at dette gøres for hurtigt at få en juridisk gældende grænseværdi for korn, som ikke er interventionskorn. Det er hensigten, at medlemsstaterne nu skal indsamle data for meldrøjealkaloider inden 30. september 2016, og herefter forhandle grænseværdier for alkaloiderne.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen.

Der er ikke indleveret bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at befolkningens eksponering for meldrøjealkaloider begrænses af hensyn til folkesundheden. Fødevarer vurderes at være en væsentlig kilde til menneskers eksponering for meldrøjealkaloider, hvorfor regulering af meldrøjer i fødevarer øger fødevarerens sikkerhed.

Regeringen arbejder for en fastsættelse af grænseværdien på linje med anbefalingerne fra DTU Fødevarerinstitutionen, idet regeringen dog kan tilslutte sig den af Kommissionen foreslåede værdi, da den medvirker til at reducere indtaget af meldrøjealkaloider.

Fastsættelsen af en grænseværdi vil også lette kontrollen og egenkontrollen, da en specifik grænseværdi er lettere at anvende, end at fødevarermyndighederne selv skal lave en konkret vurdering i henhold til fødevarerforordningens artikel 14, hvorefter fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige.

På den baggrund støtter regeringen forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på de umiddelbare tilkendegivelser i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.